

Kaikki käyttäjät huomioiva inklusiivinen infrastruktuuri

Julkaistu 1/2023

PYÖRÄILYKUNTIEN VERKOSTO

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

- Jalankulun ja pyöräliikenteen väylät ja reitit on suunniteltava siten, että kaiken ikäiset ja eri tasoiset liikkujat voivat kulkea turvallisesti ja sujuvasti omin voimin ("8 to 80's" -periaate).
- Kun suunnittelun lähtökohdaksi otetaan heikommassa asemassa olevat ja huonommin liikkuvat, saadaan ratkaisuja, jotka tukevat koko väestön aktiivisuutta.
- Tutkimus vahvistaa näkemystä esimerkiksi lähipalveluiden tärkeydestä osana kaikille käveltävää ja pyöräiltävää kaupunkia.

Lähtökohtana liikkumisen yhdenvertaisuus

- Kaikilla on oikeus liikkua turvallisesti omin voimin.
- Liikenneympäristön tulee tukea jokaisen oikeutta liikkua aktiivisesti, kestävästi ja turvallisesti.
- Arjen ympäristö on suunniteltava niin, että joka paikkaan pääsee kävellen ja pyörällä.

Päämääränä kaikki käyttäjät huomioiva liikenneympäristö

Ihanteena mahdollisuus kulkea omin voimin kaikkiin elämän tärkeisiin paikkoihin:

- kouluihin
- päiväkoteihin
- työpaikoille
- palveluiden äärelle
- sairaaloihin
- kauppoihin
- kirjastoon
- kulttuurin pariin,
- liikunta- ja urheiluympäristöihin jne.

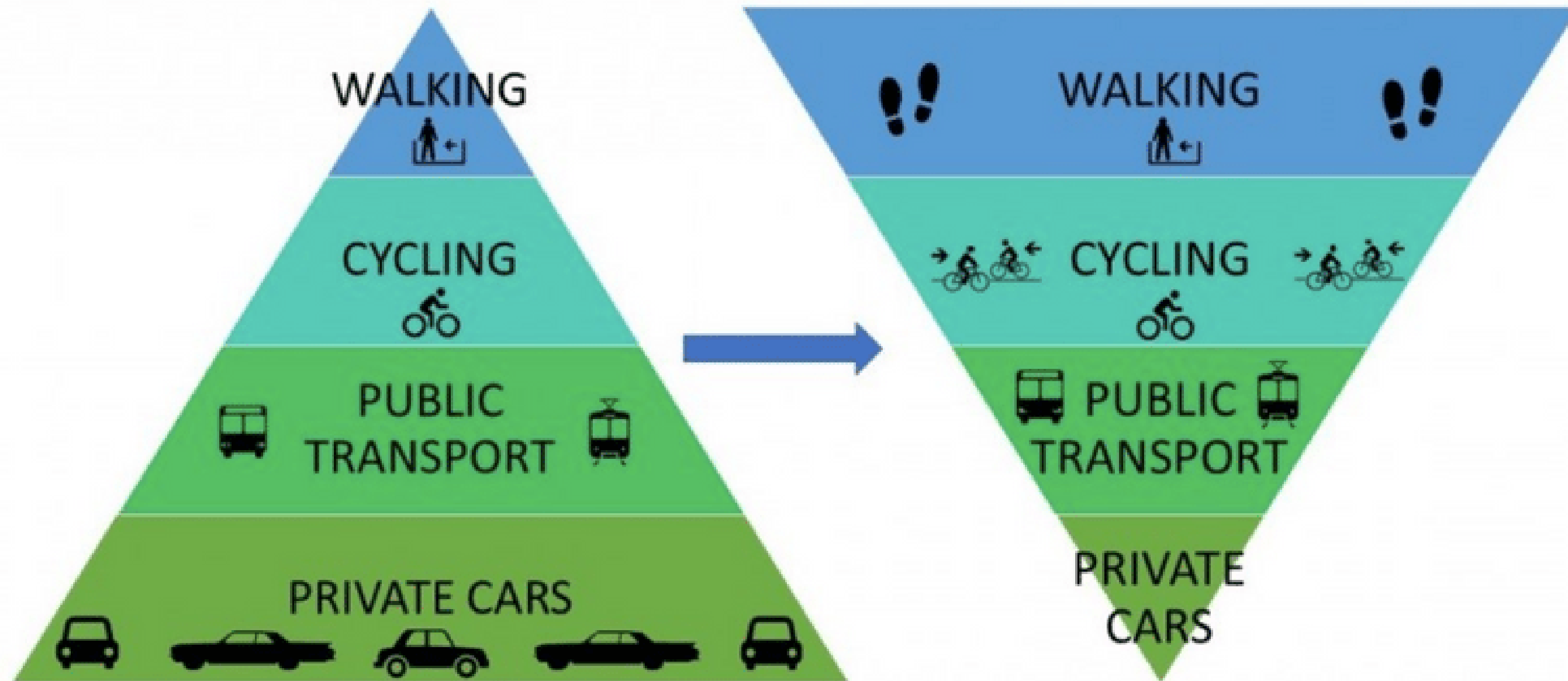

Tavoitteena on liikenneympäristö, jossa kaikki voivat liikkua turvallisesti, sujuvasti ja miellyttävästi kävellen ja pyörällä.

Arvovalintoja ja prioriteettejä

"8 to 80's" -periaate:

**Jalankulun ja pyöräliikenteen
väylät ja reitit suunnitellaan siten,
että kaiken ikäiset ja eri tasoiset
liikkujat voivat kulkea turvallisesti
ja sujuvasti omin voimin.**

**Liikenteen infrastruktuuri määrittää arjen
liikkumisen sujuvuutta, turvallisuutta ja
houkuttelevuutta.**

Sujuva, turvallinen ja houkutteleva infrastruktuuri

- **Aina käyttäjät edellä:** liikenteen muodostavat ihmiset.
- **Aktiivisen ja kestävä**n liikkumisen priorisointi.
- **Liikenteen kokonaissuunnitelmissa** annettava painoarvoa omin voimin liikkumiselle.

Sujuva

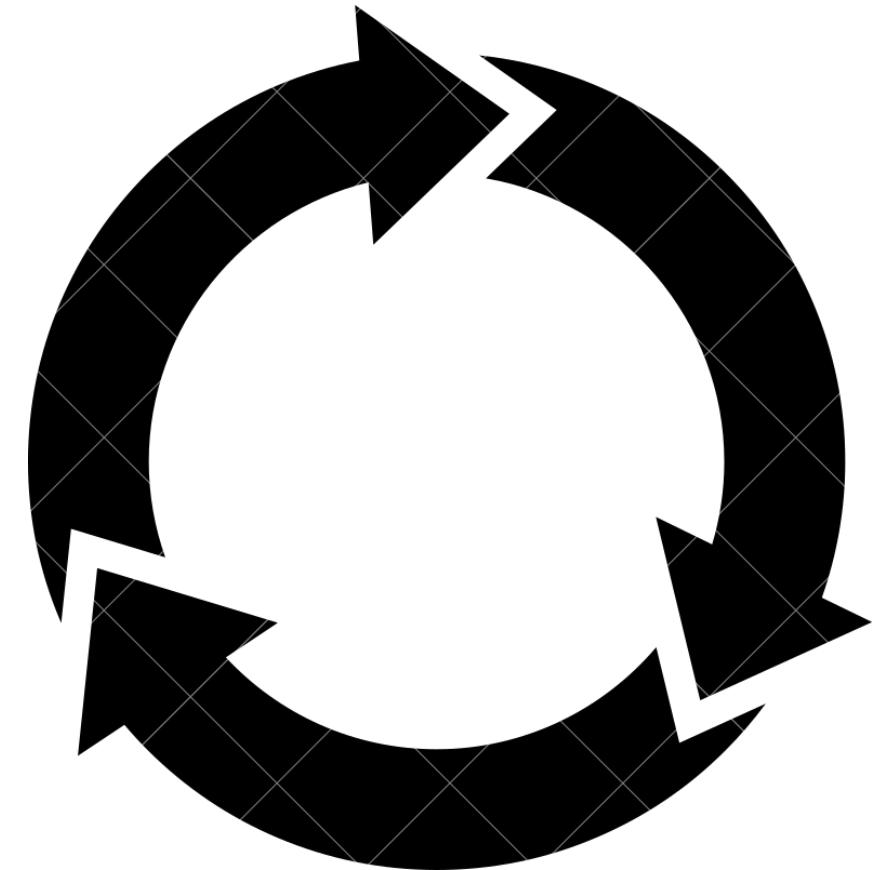
Sujuva liikenneympäristö priorisoi kävelyn ja pyöräilyn esteetöntä kulkua, varaa niille riittävästi tilaa ja johtaa suoraan kohteeseen.

Turvallinen

Turvallisessa liikenneympäristössä kulkumuodot on eroteltu toisistaan ja infra tukee sitä, että liikenteen osapuolet ymmärtävät toistensa aiheet.

Houkutteleva

Sujuva ja turvallinen reittiverkosto ja viihtyisä ympäristö lisäävät kävelyn ja pyöräilyn houkuttelevuutta. Keskeistä on koettu turvallisuus, eli tunne turvallisuudesta. Siihen vaikuttavat mm. ajonopeudet, tilanjako ja kulkumuotojen erottelu.

Alemmat ajonopeudet

- Alempien nopeuksien avulla “luodaan” lisää tilaa kaduille. Asutuskeskuksissa on aina pulaa tilasta ja turhan korkeat nopeudet vaativat enemmän tilaa turvallisuuden takia.
- Alemmat nopeusrajoitukset
 - ennaltaehkäisevät onnettomuuksia.
 - pienentävät kynnystä pysähtyä antamaan tietä katua ylittävälle ja antaa yleisesti enemmän reagointiaikaa vilkkaassa liikenneympäristössä
 - parantavat asukkaiden elämänlaatua kaupungeissa ja taajamissa.

Kulkumuotojen selkeä erottelu

- Erottelun tarve liittyy vallitseviin nopeuksiin: mitä korkeammat nopeudet, sitä suurempi erottelun tarve.
- Sekaliikenteessä tai kulkumuotoja yhdistävissä tiloissa kuljetaan aina hitaimman ehdoilla: kävelykadulla kävelijän tahtia ja pyöräkadulla pyöräilijän tahtia.
- Pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden liikkuminen eri tilassa parantaa erityisesti jalankulkijoiden kokemaa liikenneympäristön turvallisuutta.
- Uudet liikkumisvälineet (sähköpotkulaudat, sähköpyörät jne.) asettavat uusia laatuvaatimuksia infrastruktuurille: tilaa tarvitaan riittävästi, jotta turvallisuuden kokemus ei heikkene.

Reittien esteettömyys

- Jalankulun ja pyöräliikenteen kulkureittien on oltava esteettämiä ja tarkoituksenmukaisia (esim. kulkevat kaikkiin tärkeisiin kohteisiin).
- Kiertotiet ja turhat hidastukset minimoitava.
- Mahdollisimman tiheä pyöräreittiverkosto.
- Yksisuuntainen pyöräliikenne; eri suuntiin kulkevien erottelu.
- Risteysten alitettavuus ja "ylitettävyys".
- Liikennevalojen optimointi pyöräliikenteelle.

Koettu turvallisuus

- Inklusiivinen infrastruktuuri ottaa huomioon myös turvallisuuden tunteen.
- Hitaimmat ja kevyimmät kokevat eniten turvattomuutta liikkueessaan nopeampien ja massaltaan painavampien kulkumuotojen kanssa samassa tilassa.
- Turvallisuuden tunne lisää aktiivisen liikkumisen houkuttelevuutta ja parantaa siten erityisesti lasten, ikäihmisten, liikuntarajoitteisten mahdollisuuksia liikkua itsenäisesti.
- Turvallisen tuntuinen liikenneympäristö on kaikkien etu.

Yhteenveto

Kaikki käyttäjät huomioiva infrastruktuuri on

- **Käyttökelpoista:** vie sujuvasti kohteeseen.
- **Saavutettavaa:** läheisyys, esteettömyys.
- **Turvallista:** infrastruktuuri, sosiaalinen turvallisuus, koettu turvallisuus.
- **Mukavaa ja miellyttävää:** vaihtelevuus, mahdollistaa pysähtelyn ja oleskelun.

PYÖRÄLIIKENTEEEN SUUNNITTELU

Virikeaineiston kokoamisessa on hyödynnetty Väyläviraston julkaisemaa Pyöräliikenteen suunnitteluohjetta (Väyläviraston ohjeita 18/2020) sekä Jalankulun suunnitteluohjetta (Väyläviraston ohjeita 34/2022).

Kaikki kuvat, joissa ei ole muuta mainintaa, ovat Pyöräilykuntien verkoston kuvia.

Julkaisu on toteutettu Traficomien liikkumisen ohjauksen valtionavustuksella.

Lisätietoja: poljin.fi tai info@poljin.fi